

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcii Nr. 15.
Telefon Nr. 14.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În România:

la dnul Carol Schuler în București, strada
Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Conventiculul dela Brașov.

Presentăm un nou document publicului cetitor, document, care e o nouă dovadă de pornirea piezișe și condamabilă a aceluia, cari se luptă pentru a-și menține lor, ca proprietate privată „Institutul Tipografic“.

Documentul de mai jos, dovadă despre conventiculul ascuns dela Brașov, a fost tipărit la București, de acolo a fost trimis mai remotat pe la anumite persoane grate, dar' o mână amicală ni-a prezentat și nouă un exemplar.

Când am auzit prima-dată de conventiculul dela Brașov, am înțeles, că el s'a ținut pe ascuns, din considerare față de autoritățile politice, dar' după-ce a trecut deja atâta timp ni-a venit suspect, că totuși mai rămâne ascuns și înaintea publicului românesc.

Cunoscând acum tendințele, ce au dominat acolo pricepem, că au avut motive de a se ascunde. Noi însă încă avem datorința de a descoperi atari lucruri pornite spre stricăciunea cauzei înșăși.

Documentul vorbește de sine, pentru-ca publicul românesc se-și poată face judecata.

Relevăm însă câteva momente.

Cei-ce au luat parte la conventicul, afară de unii, sânt tot celebrități necunoscute. Cuvântul 'l-au purtat tot Russu Șirianu și Bogdan-Duică. Albin, fiind vorba de cauza proprie, a fost destul de precaut se tacă. E evident, că scopul principal al conventiculului era să influențeze asupra Drului Rațiu ca să retragă secestrul. Conchermarea conventiculului a făcut-o Bogdan-Duică în persoană, cutrierând ținuturi și cercetând persoane mai marcante. Aceasta era după punerea secestrului, după-ce dl Bogdan-Duică având un strașnic conflict cu un membru al redacțiunii a fost concediat pe o lună. Eată spre ce 'și-a folosit concediul.

În fine atragem atențiunea asupra scrisorii expatriaților din București. Ea ne duce la isvorul adevărat atât al conventiculului, cât și a tuturor scandalurilor, ce au urmat după punerea secestrului.

Ea ne-a pus în uimire. Cât de dureros ne-a atins nici că o putem spune. Ori-cât de regretabilă, ea ne arată însă signatură situației.

Proces-verbal.

Luat astăzi în 10/22 Decembrie 1895 în Brașov în conferența confidențială a următorilor domni membri și aderenți ai partidului național român intruniți la 10 v. a. m.: Vas. Mangra (Arad), Dr. Nicolae Maier (Seliște), Dr. Silviu Moldovan, Aurel P. Barciann și Ioan Moța (Orăștie), Dr. E. Leményi, Dr. D. Pop, Dr. Iosif Blaga și Vas. Goldiș (Brașov), I. Russu-Șirianu, George Bogdan-Duică, Tit Liviu Albin (Sibiu), Iuliu Vlăduț (Turda), V. Popea (Satulung), Dr. Ioan Radu (Brad), Isidor Blaga (Lancrum), Grigore Sima alui Ioan, Aurel Danciu, N. Popa, Nic. Păcurariu, I. Motora, Iosif Arieșan (Abrud și jur), A. Danciu (Bucium), N. Cristea (Valea-mică) și Petru Popoviciu (Abrusat).

1. Domnul I. Russu-Șirianu arată motivele, pentru cari a fost conchemată această conferență confidențială constatând pe temeiul faptelor, ce comunică, că pe când se spera, că partidul național român din Ardeal și Ungaria va lua un și mai îmbucurător avânt de cum până acum, situația lui pare a deveni critică prin vrăjba produsă între membri marcanți ai comitetului, între conducătorii lui.

Convinși, că în această situație trebuie luat avizul aderenților din toate părțile propune, că pentru discuție asupra situației se ne constituim, alegând pe dl Dr. Nic. Maier de president al conferenței, și pe dl G. Bogdan-Duică de secretar, și se chibzuim cele-ce sânt de făcut.

2. Dl G. Bogdan-Duică citește telegrama, prin care dl Dr. G. Tripon (Bistrița) se scuză, că nu poate veni la această întrunire din cauze „neînălțurabile“.

Citește o scrisoare a dlui V. Fodor (Abrud), prin care acesta declară, că aderă la mișcarea începută de cei prezenți și 'i asigură, că ei pot conta ori-când pe el și zice, că „generația tină ră trebuie să fie reprezentată în lupta noastră, pe care bătrânii nu o mai înțeleg“.

Citește o scrisoare a dlui Iunio Brut Hodoș (Blaj) prin care acesta declară, că „aderează la conclusele luate de conferență și le subscrie“.

Citește o scrisoare a expatriaților din București: Eugen Brote, Aurel C. Popovici și Septimiu Albin, care se acude la protocol.

3. Dl I. Russu-Șirianu având cuvântul expune pe larg incidentul, în care s'au concretizat divergențele dintre membrii comitetului național, arată relațiunile acestui comitet cu „Institutul Tipografic“ și urmările, pe cari conflictul produs între dl Tit Liviu Albin și Dr. Rațiu le poate avea asupra mersului po-

liticei naționale și cere, să facem discuție asupra întrebărilor: Pasul Drului Rațiu se poate aproba? — și: Putem noi face ceva, ca incidental să nu aibă urmări întristătoare?

4. Dl G. Bogdan-Duică adaugă unele lămuriri la cele date de dl I. Russu-Șirianu și spune, că chestiunea trebuie separată în trei părți: a) a situației generale a politicii noastre și a partidului național român; b) a chestiunii acum pendente la tribunalele ungurești a „Institutului Tipografic“ și c) a foilor naționale „Tribuna“ și „Foia Poporului“.

5. Dl V. Mangra este de părerea, că mai întâiu trebuie să discutăm despre acțiunea politică, neglijată după eșirea din temniță de conducătorii grațiați și apoi să se discute despre mijloacele necesare acțiunii acesteia. Scopul nu este a slăbi acțiunea, ci a împedece slăbirea ei și a o întări. Dl V. Mangra discută apoi pe larg chestiunile puse de d-sa.

6. Dr. Iosif Blaga ține a vorbi în special despre importanța expatriaților noștri și a arăta cum azi este imposibil să ne închidim o acțiune serioasă, care să nu țină seamă de situația lor în partid și în lumea mare politică, dînsul regretă, că tocmai asupra acestei chestiuni unii colegi ai lor au perdat liniștea și ecuitatea judecării.

7. Dr. Nicolae Maier află, că situațiunea s'a expus cu obiectivitate și e suficient clarificată și că ar fi bine să se aleagă o comisiune, care să formuleze rezoluțiunile, ce vor fi de luat.

8. La propunerea dlui Russu Șirianu se aleg în această comisiune: Mangra, Vlăduț, Dr. Blaga, Dr. Moldovan, V. Popea, Nic. Maier, G. Bogdan-Duică și Russu Șirianu.

9. Dl Iosif Arieșan exprimă dorința, ca aceste rezoluții să fie enunțiate din plinul conferenței încă azi ori mâne dimineață.

10. După acestea spre a lăsa timp comisiunii de 8 să facă lucrarea sa, ședința se suspende pe mai multe ore.

11. După 3 ore ședința se începe la 5 p. m. și G. Bogdan-Duică raportează asupra rezultatelor la care comisiunea a ajuns.

12. Reasumând comunicările și critica făcută de Russu Șirianu și Mangra, și ceilalți oratori, raportorul propune admiterea rezoluțiunii prime, care este următoarea:

„Considerând, că succesele luptei politice din ultimii ani se datoresc intrasistenței, cu care programul național român a fost susținut, probelor de neobosită opoziție și separării depline de către tendințele maghiare, subscriși exprimă părerea, că este necesar, a susține acest program și mai departe în același metod“.

La acest punct dl A. Danciu aduce în discuție rolul martirilor dela grațiere încoace; ei au dat ansă la critice, și dînsul crede, că nu-i de folos a mai insista asupra cimentării partidului cu toți bărbații, ce au fost în frunte și că-i necesară o nouă organizație.

Dl V. Mangra, combate aceste vederi ca inadmisibile; noi nu putem să ne prezentăm divisați, în momente serioase, ca cele de acum, când noi facem alianțe cu naționalitățile sârbă și slovacă, când Mileniul se apropie.

Domnii G. Bogdan-Duică și Russu-Șirianu susțin pe dl Mangra, dl Motora pe Danciu.

După o animată discuție rezoluțiunea se primește unanim.

Având în vedere secestrul pus de Dr. Ioan Rațiu pe „Institutul Tipografic“ și importanța lui, raportorul propune a II-a rezoluțiune:

„Având în vedere, că greutatea luptei naționale politice pretinde o întrunire a tuturor puterilor bune, sigure și sincere, de care partidul național a dispus și dispune încă, subscriși ținem, că este necesar, ca dl Dr. Rațiu să retragă și pe viitor să evite ori-ce acțiune, care poate avea efecte voluntar sau involuntar o scisură între conducători și în partidul însuși“.

Rezoluțiunea aceasta s'a primit unanim.

A III-a rezoluțiune, relativă la modul de redactare al „Tribunei“ și „Foi Poporului“ sună:

„Având în vedere, că fără de o publicistică independentă tendințele naționale politice și sociale nu pot fi susținute cu succes și în spiritul caracterizat mai sus, subscriși exprimă convingerea lor profundă, că independența și direcția politică în cadrul programului național al ziarelor „Tribuna“ și „Foi Poporului“ este o principală condiție de reușire a luptei naționale“.

Dl I. Russu Șirianu propune a IV-a rezoluțiune, care asemenea se primește unanim:

„Pentru clarificarea în cercuri cât mai largi a situației se vor ține încă întruniri confidențiale în următoarele locuri: Sibiu, Brașov, Turda, Bistrița, Dej, Șomcuta, Orăștie, Arad, Lipova, Brad, Blaj, Beuș, Lugoj și Caransebeș, în care se vor cere discuția și semnarea sus arătate puncte.“

13. Se decide, ca rezoluțiunile prezente, afară de a IV-a, să fie comunicate dlui Dr Rațiu prin Dr. Maier și Russu Șirianu.*

(Urmează iscălițiurile celor prezenți).

* Ele n'au fost comunicate nici până azi.

Red. „Trib.“

Adaus I.

Serisoarea expatriaților din București.

Prea stimați Domni!
Iubiți Amici!

Regretăm, că impregiurările politice nu ne permit nouă, celor exilați, să fim între voi, cu cari ne știm un gând și o simțire, pentru a ne sfătuim împreună asupra măsurilor, ce ar fi de luat în fața situațiunii grele, ce apasă asupra poporului român.

Am luptat cu toții o strașnică luptă, din multe bătălii am eșit victorioși, dar' mulți dintre noi au sângerat.

Ca în toate luptele, așa și în aceasta, terenul, situațiunea și condițiunile se schimbă mereu. Astăzi ne găsim într'o altă poziție ca la 1892.

Presentarea Memorandului, procesele politice, spargerea comitetului național prin exilarea unora și întemnițarea altora, sguduirea în pozițiunea „Tribunei“ desfășurarea chestiunii naționale în parlamentul român, alianța naționalităților, disolvarea partidului nostru prin guvern, actul de grațiere, schimbările în guvernul României și încordarea situațiunii externe — eată un șir de fapte petrecute dela 1892 încoace, cari pe noi ne ating foarte deaproape și cari nu puteau să nu aibă o înfrurire hotăritoare asupra partidului nostru.

Prima și principala datorință a conducerii partidului în asemenea impregiurări era, să țină socoteala de schimbările situațiunii și să pună partidul în condițiuni, cari se-i asigure acțiunea și isbânda.

Și-a împlinit comitetul național actual această datorință?

Deși avem onoarea a face parte din el răspundem cu un hotărît nu! și adaugem, că după cele petrecute în timpul din urmă, am dobândit convingerea, că nici nu mai e capabil a satisface acestei dorințe.

Despărțit și astăzi în două părți, cea de aici și cea de dincolo, comitetul n'a mai putut fi adus cu toate silințele noastre la vechia bunăînțelegere și armonie frățească.

Mai mult. Între membrii de dincolo ai comitetului s'a produs o desbinare mare, care amenință a se transplanta în întreg partidul și exercită o influență dintre cele mai penibile asupra „Tribunei“ focarul luptelor noastre mai recente.

Dăinuind aceste stări în conducerea partidului e cu neputință ca să nu se resimtă efectele lor și asupra raporturilor noastre cu

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Iubire vecinică!.

De câte ori de tine mă apropiu,
Fiori simt eu vagi și ne înțelese,
Și gându-mi rob al frumuseții tale.
Al fericii vei de aur țese...

Ear' când ridici duiosii tăi ochi galeși,
Exprimători de-atăta farmec dulce,
Ei par o maiestooasă mare clară,
În care focul dragostei străluce!

Te cred cerească zină din poveste,
Menită spre a vieți-mi mângăiere:
Cu argintiu-ți graiu nespus de dornic,
Tu uimitor alini ori-ce durere...

Ear' cu privirea-ți cea adânc senină,
Ce divinează fața ta bălăe,
Inspirătoare de arzende doruri...
— Trezitu-țu-ai a dragostei vâpae!..

...Și te-oiu iubi cu focul cel mai sacru,
De-apururi: ideal al vieții mele!
Isvor de nesfârșită fericire,
Ești cea mai strălucită stea 'ntre stele!..

Brașov, 1895.

Ioan I. Scurtu.

După miezul nopții.

O întâmplare din viața engleză de

Fr. Wilhelm.

(Urmare și fine).

Așa stăturăm nemișcați nu știu câte minute. Mămile sale osoase le luă de pe brațul meu, și fără-ca să schimbe cât de puțin direcțiunea privirilor sale, trecu cu ele peste fața mea și în fine mă prinse earăși de braț.

— Te supui vouinței mele?

Auzii cuvintele fără însă a le înțelege. În capul meu o legătură oare-ca-e era întrepruptă. Auziam și vedeam bine toate, dar' ceea-ce auziam și vedeam nu le puteam înțelege.

Fără voce răspunsei dar': — Mă supun vouinței tale.

Urmă o pauză lungă.

Apoi îmi zise cu un ris sarcastic: — Ești în mâna mea, spirit, suflet și trup, în mâna aceleuia, pe care îl numiți satana!

Vocea sa părea că ar veni de sub pământ.

Eu nu mai păream a fi un actor la aceste scene mistice, ci un spectator ca la opera lui Goethe.

Eram nesimțitor pentru toate din giurul meu; simțeam, că puteam vorbi, dar' facultatea de a cugeta o perdusem și împreună cu ea și simțământul fricei.

Ochii soțului meu priveau neîntrerupt la mine.

Câte ore sânt acum? întrebă după un timp.

— Sânt aproape 4, — răspunsei eu privind la ciorăniul meu.

— Patru? În o oră va sosi dimineața și în o oră, la cinci 'mi-se pare, 'mi-ai spus, că trece pe aci trenul?

— Trenul pleacă din Flower-Bank trei minute după cinci.

— Atunci vino, să mergem și să ne așezăm pe șini.

Nici o mirare la această propunere, nici o curiositate cu privire la ținta ce o urmărea, nu mă cuprinsese. Mămile mele în mâinile soțului meu, privirea lui în ochii mei, așa trecurăm ușor înainte.

Încă odată mă răzimai de petrele fundamentului de pod.

În tăcere stam unul lângă celalalt.

Ciorăniul depărtat bătă un sfert.

— Cât a bătut?

Vocea care întreba, părea a veni din depărtare.

— Un sfert după patru.

— Atunci mai avem trei sferturi de oră timp.

— Și apoi s'a sfârșit? întrebai oftând.

— Apoi s'a sfârșit.

— Mergem?

— Mergem!

— Și unde?

— În Iad!

Nici cuvintele și nici modul cum au fost rostite nu erau în stare a mă trezi din apatiă, eram de jumătate mort.

— Ce vrei să zici?

— La 5 ore vei muri!

— La 5 voinți vei muri?

— Și astăzi cum?

— Prin omorire!

— Prin omorire? Ce înseamnă aceasta? voiam să mă cuget, fuzadar, nu mergea.

— Spune-mi cum? întrebai obosit. Nu te tuțeleg!

— Te vei așeza aici pe șine și trenul va trece peste tine.

— Ah!

Ciorăniul bătă din nou. Era la 4 și jumătate.

O pauză.

Nici mămile, nici picioarele nu se mișcau.

— Și ce faci dumniata?, îl întrebai în fine.

— Eu mă voin uita la tine.

— Dar' te vor zări oamenii?

Nu.

— Nu? Cum se poate așa ceva?

— Fiindcă eu sânt invisibil!

Earăși urmă o pauză de câteva minute.

— Eu sânt pentru toți muritorii din lume, afară de tine — invisibil. Înaintea ta numai am apărut, căci tu azi vei pleca în împărăția mea!

Ciorăniul bătă din nou. Mai era numai un sfert de oră până la cinci.

Noaptea începea să dispară tot mai mult. Soarele trebuia să răsară cel mult într'o oră.

— Da', zise soțul meu — soarele va răsară într'o oră, dar' tu nu-l vei mai vedea.

Nu mă surprinse deloc, că 'mi-a ghicit cugetele, răspunsei vișand: „Și nu-l voin mai vedea“.

— Nu, tu nu-l vei vedea! Rise demonul — La dejun vei trăna cu Pluto! — Cu

Pluto? Nu, nu, ci eu mine. Cu satana în persoană în împărăția lui proprie. Apoi continuă sarcastic mai departe.

— Și acum așază-te peste șine, cu umerii pe șina aceea, cu picioarele spre mine... așa! Și acum încrucește-ți mâinile peste piept... așa!..

Privește drept în ochii mei... așa e bine. Vai de tine, dacă vei face cea mai mică mișcare, pumnalul acesta 'ți-ar pune în locul locomotivei sffârșit. Ascultă, îl aud, trenul a plecat din stațiunea din urmă!

Langford zace în depărtare de un pătrar de mil de Flowerbank adecă trei pătrare de miluri dela locul, unde zăceam eu.

El, în mantaua sa lungă sta în depărtare de un metru dela mine. Trăsurile lui arătau o bucurie adevărat diabolică, dar' puterea privirilor sale se mai slăbise în amurgul dimineții. El se depărta acuma zicând: „Ascultă, sgomotul se apropie! Să nu cutezi să iai ochii — înainte de ce se vor stînge — dela mine. Ascultă! Ora ta a sosit! Cât de punctuos circulează trenul!“

Trist auzii răsunând și sfertul al patru-lea. Sgomotul produs de tren devenia tot mai clar. Închisei ochii, ca să nu mai ved monstrul înaintea mea. Îmi întorsei fața spre dreapta și deschisei earăși ochii. Locomotiva era în depărtare de 40 metri, vîzui focul auzii cum eșau vaporii — și mă trezii.

Mă trezii și nu visasem. În momentul, în care văzusem locomotiva dispăruse starea hipnotică de care fusesem cuprins, în un moment înțelesei situația mea — apoi deodată aruncau picioarele și trupul peste cap și exe-

naționalitățile nemaghiare și cu frații noștri din regat. Partidul slăbit deja până acum, are să ajungă din ce în ce într-o poziție, care trebuie să-l facă în cele din urmă incapabil pentru orice luptă.

Capitularea lui ar fi identică cu înfrângerea poporului român.

Réul acesta nu se mai poate lecu prin comitet, fiindcă pentru înlăturarea divergențelor existente s'a reclamat în mod ușuratic și meschin un for, care niciodată nu poate avea chemarea a ne regula afacerile interne ale partidului nostru — trib. unguresc. Prin urmare numai din mijlocul partidului poate să vină scăparea.

Voi, cari ați stat și până acum în mijlocul luptei, ați ostenit și jertfit alături cu noi; pe voi, cari reprezentați voința și dorința straturilor largi ale poporului, sântei datori a prinde cu mână tare réul, a-l smulge din mijlocul nostru și a vindeca corul națiunii.

Datorința aceasta se impune cu atât mai mult, cu cât partidul, scăpat de réul ce-l apasă și dispunând astăzi de puteri cu mult mai multe ca în trecut, s'ar prezenta la luptă mai viguros și mai însuflețit. De altă parte situația externă, care devine tot mai amenințătoare nu ne permite a sta pe loc și ne grăbește la stringerea rindurilor, ne impune chiar să ne împropietăm organizația partidului și să-l punem în condițiuni, cari până să-l facă capabil a întâmpina cu tărie toate evenimentele viitorului.

Avem cu toții datorința să ne ridicăm privirile dela afacerile meschine și să le înălțăm la interesele mari ale neamului românesc, cari singure ne pot călăuzi în atitudinea și procedul nostru. Am luat deci cu viață satisfacție cunoștința de patriotică voastră hotărâre de a vă întruni și consulta.

Vă salutăm cu frățească dragoste și asigurându-vă de spriginul nostru vă dorim perseverență și succes.

București, 8/20 Decemv. 1895.

Eugen Brote, Aurel C. Popovici,
vicepresed. al comitetului național, membru al com. naț.

S. Albini,
secretar al comitetului.

Institut de arte grafice Carol Göbl, București.

Voci de presă asupra crizei noastre.

„L'Indépendance Roumaine” scrie la 29 Decembrie v. 1895 un prim-articol intitulat „Situațiunea în Transilvania”, în care își exprimă durerea adâncă pentru cele întâmplate.

„Nu vrem să recriminăm asupra nimănui, dar trebuie să afirmăm la locul acesta deplina noastră încredere față cu Drul Rațiu, admirațiunea ce ni-o inspiră caracterul său deschis, abnegațiunea sa fără păreche și nobilimea sufletului său. Românii cu toții, ear' mai ales membrii comitetului național au datorința a se stringe în giurul lui, a spriginii nisuițele lui, a-l ajuta să triumfeze asupra pedecilor ce se pun în calea lui. Cu Drul Rațiu în frunte, frații noștri de peste Carpați nu rischează, că vor pași pe cale greșită; din partea lor este un act de înțelepciune elementară să urmeze înainte de a sta

cutai astfel prima deprindere gimnastică în viața mea.

Pe când mă rostogolii de pe șini auzii un țipet înfiorător. Văzui între cer și pământ o figură înaltă în manta desfăcută cu mâinile ridicare și pumnal lung, gata a se arunca asupra mea — apoi nu mai văzui nimica.

Când mă trezii mă aflam în sala de așteptare dela stațiunea din Flower-Bank. Capul meu zăcea pe o perină.

Înainte de a deschide ochii, auzii pe cineva zicând: „A scăpat încă bine, s'ermanul tinere!”

— Dar' nu așa celalalt, s'ermanul lumatic. Acuma îl aduc câțiva oameni, răspunde altul.

— Ei, Bill, aflat-au la dînsul ceva, din ce se concludă, cine e?

— O cheie de hotel, o pungă plină de piese de aur, un pachet cu fosfor și șese afișuri de teatru, dar' nimica, din ce s'ar pute afla, cum îl chiamă și de unde vine.

Câteva zile mai târziu aflai, că misteriosul meu soț fusese un nebun și trăise cu închipuirea că el ar fi satana. Cu o săptămână mai înainte scăpase de sub paza rudenilor sale, își închiriasse fără de a da ausă la suspiciune mai multe chilii în hotelul Grosvenor, și cercetase regulat toată seara teatrul lyceului. De altmintearea întru toate se purtase de tot normal, ba chiar neobișnuit de prudent și cu tact.

Muenchen. A. C. Liuba.

grupați în giurul lui; a urma după poveștele lui și a stabili astfel autoritatea sa binefăcătoare față cu toți și contra tuturor, ear' mai ales contra unor elemente tinere, cari, fără a fi lipsiți de ceva merite, totuși își fuchipuesse prea mult de forțele lor, pretinzând a se pune în locul celor bătrâni din partid, cari au dat probe”.

Vandalismele dela Turda ajunse la tribunal.

În 10, 11 și 12 Ianuarie n. 1896 s'a pertractat înaintea tribunalului regesc din Turda un proces foarte interesant și caracteristic, care pe toți Românii îi privește deaproape.

Vorba este de afacerea cunoscutelor vandalisme săvârșite la Turda. Aceste în vara anului 1892 și 1893 revoltaseră spiritele tuturor oamenilor de bine, nu numai de aici dela noi, ci și din toată Europa cultă, pe unde numai străbătuse vestea lor.

Trei ani și jumătate au trecut de atunci. Dr. I. Rațiu, președintele partidului național, contra căruia s'au înscenat acele vandalisme, a fost acusat, condamnat, a stat și peste un an în închisoare. Afară de cei judecați în procesul „Memorandului” câți preoți, câți învățători și piugari români din toate părțile țerii au mai fost siliiți de atunci să îndure temnițe și amende mari tot numai în urma agitațiilor puse la cale prin vandalisme dela Turda? Și pe când acestea s'au petrecut cu Românii, pe atunci autorii vandalismelor, cari erau Maghiari, au fost lăsați în pace până azi.

Dar' să vedem cel puțin acum, după trei ani și jumătate, cum știe justiția ungurească să deee satisfacțiune Românilor insultați și care este vindicta legii față cu cei vinovați. O mică descriere a faptelor petrecute vorbește ea de sine. Eată-o:

Se știe, că primul vandalism 'l-au săvârșit Ungurii dela Turda în vara anului 1892, anume în 13 Iunie, când s'a reîntors dela Viena dl Dr. Rațiu, care luase parte ca president și factor principal în deputațiunea ce merse cu Memorandul. Față cu vandalismul săvârșit atunci contra dlui Dr. Rațiu, care numai prin fugă își scăpă viața cât și contra respectabilei sale familie, tribunalul n'a găsit să pună sub acușiunea, decât pe doi croitori: Jenei Samu și Timár Janos. Despre Jenei s'a putut constata numai atata, că după săvârșirea acelu „șari-vari” („macskazene”) ar fi zis cătră trei „Valahi” „în glumă”: și eu am fost acolo și am condus tabăra — stând călare; ear' Timár János a recunoscut, că, ce e drept, fiind el cu desăvârșire beat, s'a prezentat la demonstrația, ce s'a făcut înaintea casei lui Rațiu, și acolo, la oare-care distanță dela locul, unde se svârșea cu pietri, „a urlat” în mijlocul publicului admirator, dar' n'a luat parte activă la act, ear' la demonstrațiunea, ce se făcea în același timp la Mesaroșiu și la Vlăduțiu, el nici nu s'a prezentat.

Al doilea vandalism s'a întemplat în 26 Iulie 1893, când s'a reîntors dela conferența din Sibiu dl Iuliu Vlăduțiu, despre care se lățise vestea, că ar fi insultat pe un ziarist maghiar. Acusați în cauza aceasta au fost 17 inși, dintre cari fusé 2 nu s'au prezentat la pertractare din causă de boală, având a se ține cu acestia o nouă pertractare.

Dar' să vezi minune, nici în cazul acesta „nu s'a putut constata” la pertractarea finală nici o culpabilitate asupra acușătorilor. Numai față cu 4 dintre ei s'au ivit oare-cărți bănueli: anume despre acusatul Ienei József a mărturisit un păzitor de noapte, că 'l-ar fi văzut aruncând cu petri asupra casei lui Chioreanu; despre Szebeni József, un alt acusat, a mărturisit un gendarm, că văzându-l aruncând cu petri, 'l-a prins și 'l-a predat unui polițist, dela care a auzit, că 'l-ar chema Szebeni József; pe acusatul Benkis József gendarmul 'l-a prins tocmai în momentul, când voia să ridice o peatră de jos; fiind însă prins, el începuse să plângă. În fine despre al patrulea acusat, cu numele Kis József, ca un moment agravant a fost impregiurarea, că un alt gendarm 'l-a pușcat printr'un picior tocmai în momentul, când pentru a doua-oară voia să arunce cu petri asupra gendarmului. Față cu celalaltă acușată nu s'a putut adevărî nimic.

Acusatorul public, care era reprezentat prin subprocuroorul Vajna Vincze, a cerut să fie toți acești 6 declarați de vinovați și pedepsiți pentru crima prevăzută în §. 16 al codului penal, tribunalul însă pe toți șese 'l-a achitat, ear' pe păgubași, cari prin reprezentantul dlui Dr. Rațiu au cerut o despăgubire de 1500 fl., 'l-a îndrumat să-și caute dreptul pe „calea obișnuită a legii...” Procurorul a insinuat recurs.

La pertractare au luat parte dintre păgubiți domni: Vlăduțiu, Mesaroș, David Kugler, d-na Chioreanu, Iacob Lugoșianu, ear' Dr. Rațiu a fost reprezentat prin dl advocat Dr. George Popescu.

Dacă vandalismul ar fi fost săvârșit de Români, oare ar fi fost judecătorii atât de favoritori? Aceasta este întrebarea, care ne lasă să socotim și resocotim afacerea.

Din parlamentul maghiar.

După expirarea vacanțelor scurte de Crăciun, parlamentul 'și-a reînceput de vreo câteva zile activitatea sa cea puțin rodnică. S'a reluat firul discuțiilor nestirșite asupra bugetului țerii. Ședințele sânt încă slab cercetate. Dintre 450 de deputați verificați sânt numai câte 180 până la 200 de față. Se crede, că îndată-ce se vor începe discușiunile asupra reformelor electorale, se va vedea mai mare interesare din partea reprezentanților tuturor partidelor.

În ședința din 13 n. a l. c., s'a debătut punctul din buget referitor la ministrul a latere. Discușiunile nu s'au învîrtit în giurul părții materiale al acestui punct, ci în giurul celei morale-naționale.

Ministrul a latere, baronul Jósika Sámuel, este unul dintre cele mai viguroase elemente în cabinetul lui Bánffy. E cunoscută părerea, ce la timp și noi am înregistrat-o, că la o eventuală crisă provocată de purtările puțin diplomatice lui Bánffy, baronul Jósika ar fi în prima linie chemat de a compune un nou cabinet, căci acesta, pe lângă încrederea perfectă ce o are în sinul partidului guvernamental, se bucura de o deosebită trecere, încredere și influență la coroață. Propunerile lui referitoare la nobilitare și distincțiune toate au fost primite din partea Maiestății. El însuși a fost distins cu rangul de consilier intim al Maiestății Sale. Carios este, cum a ajuns așa de iute iubitul și răsfățatul partidului guvernamental, cu toate-că la prima votare a Casei Magnaților asupra căsătoriei civite, Jósika a votat în contra ei.

Fapt este, că Jósika este considerat de unul dintre cei mai puternici pilastri ai politicii „înalte”. Se aștepta pretutindeni cu mult interes primul său debut parlamentar, deoarece-ce încă privilegiu nu a avut de a se scoate, cum am zice, în relief.

Ansa 'i-s'a dat în ședința din 13 n., și aceasta prin o scurtă vorbire sau mai mult interpelare a cunoscutului deputat Pázmándy Dénes.

Dl Pázmándy este adânc jignit în sentimentele sale de Maghiar, de a mai vedea pajura împărătească, vulturul cu două capete, pe palatul din Viena (Bankgasse Nr. 4), în care descind ministrii maghiari (Palatul ministrului a latere) „Această pajură este dovada de o epocă a volinței și a fărâdelegilor, care pentru Ungaria numai rușinoasă poate fi”. (Aplause multe în stânga). Dela răspunsul ministrului a latere face afirmătoare votarea bugetului în acest resort.

Ministrul Jósika observă, că nici decât nu are intențiunea de a delătura acel insigniu de pe palatul din Viena. Este liniștit în conștiința sa de patriot prin impregiurarea, că în acest palat s'au adăpostit 30 de ani de-a rindul barbații de stat ai Ungariei, cari au avut frânele conducătoare în mână și el nu voeste, ca liberalismul său să aibă caracterul intoleranței. (Strigăte teribile în stânga: Acesta este dar' liberalismul guvernului!) Națiunea maghiară a fost totdeauna toleranță — spune Jósika.

Aceste obiecțiuni ale ministrului a latere au stîrnit o indignațiune mare atât în opoziție, cât și — cum foile opoziționale anunță — în o parte a partidului. Ugron, Horánsky și Eötvös Károly, vestejesc în termeni foarte aspri reflexiunile ministrului. Strigătele și sgomotul nu mai aveau sfârșit.

„Enunciațiunile ministrului Jósika cu privire la emblema Austriei la palatul ministrilor maghiari — zice Ugron — le-am ascultat împreună cu consoții mei de principii cu adâncă indignațiune. Ținerea și mai departe a emblemei nu înseamnă toleranță din partea statului maghiar, ci o înjosire la culme pentru națiunea maghiară. (Aplause!) Pajura de pe acel palat înseamnă negațiunea constituției ungare și expresiunea tendențelor absolutistice. (Aplause furtunoase). Ministrul concluderă la dejosirea națiunii suferind și mai departe acea pajură!”

Și în astfel de accente de supărare și extremă nemulțumire continuă și ceilalți oratori. La sfârșit se scoală Bánffy ca să mulțomească. El consultase mult asupra chestiunii cu ceilalți ministri și ca rezultat al consultațiilor comunica, că afară de tradițiunea istorică emblema nu are nici o însemnătate. La proxima renovare a palatului va fi și delăturată pajura cu picină.

După aceste deslușiri punctul din buget referitor la ministrul a latere se votează cu 131 în contra 78 de voturi; 240 deputați au lipsit dela ședință.

Cronica politică.

(Conflict pentru Transvaal). De atunci de când am vorbit pentru ultima-ora despre acest conflict relațiunile între Englitera și Germania deveneau tot mai încordate. Supărarea Englezilor ajunsese și mai mare la știrea că Germania a trimis două corăbii încrucite-toare la portul Delagoa, aparținând Portugaliei. Noi am scos la iveală importanța comercială a acestui port, legat prin drum de fer cu capitala Transvaalului, Pretoria, căci tot negoțul cu țerile străine trece pe această linie.

Îndată-ce se răspândi în Londra știrea despre dispozițiile luate de Germania, demonstrațiile ante-germane se înmulțiră și înaspiră. Ori-ce se chiamă german în Londra deveni obiectul de prigorie ori de batjocură; în teatre și într'alte locuri de petrecere se cântau cântece dușmănoase Germanilor, ba chiar însuși împăratului Wilhelm. Oficerii unui regiment englez care poartă numele împăratului german, au ars icoana acestuia în sfârșit în tot chipul și în tot local exploada supărarea Englezilor contra Germanilor.

Această dispoziție dușmănoasă de suflete negreșit 'și-a găsit expresie și în relațiile oficioase ale guvernelor celor două țeri; se vorbira de trimiterea unei flote de vreo 30 de corăbii englezești în apele Africeii-de-Sud, ziarele oficioase engleze amenințau și scriau aproape în ton războinic în contra Germaniei, cabinetul englezesc ținu ședințe peste ședințe. Despre cea din urmă dela 11 Ianuarie, au fost trimise în lume niște depași afară din cale de senzațional, mai ales pe baza celor publicate în „Westminster Gazette”, care anunță, că politica Engliterii a luat o direcție, cu totul contrară celei de până acum, că adecă este în perspectivă o nouă tripla alianță între Englitera, Franța și Rusia.

Bine înțeles știrea a fost prea afară din cale senzațională pentru a găsi crezământ așa ne tam ne sam, la prima ei răspândire. Deși ziarele 'ni-o aduceau deja în numerii lor de Duminecă în telegrame lungi totuși nu le-am relevat în numărul nostru de ieri și nici astăzi încă nu le putem privi ca basate pe ceva adevăr. Din contră ni-se par numai ca știri de senzație pentru încurcarea publicului și jocul de bursă.

Cele mai nou informatiuni spun, că raporturile între cele două țeri s'au îmbunătățit deja, într'u câteva încordare a scăzut, mai ales în urma scrisorilor preschimbate între regina Victoria și nepotul ei împăratul Wilhelm al II-lea. Ziarele englezești în ultimii lor numeri calmează publicul și scriu mai moderat la adresa Germaniei.

Și în Germania spiritele sânt mai liniștite, ear' dintre ziarele cele mari numai singura „Kölnische Zeitung” mai bubuește ceva mai tare.

Un rescris ministerial.

Fenes (com. Bihor), Ian. 1895.

Ca dar de sărbători am primit în limba maghiară următoarele:

„Ministerul ung. reg. de culte și instrucțiune publică, numărul pres. 2845, Excelenței Sale domnului Mihail Pavel, consilier intim, episcopul din Oradea-mare, în Oradea-mare. Excelentissime domnule episcoape! La „congresul național” ținut în 10 August a. c. în Budapesta, dintre preoții de sub înțeleaptă ocărmuire a Excelenței Tale, după-cum știu, au luat parte Antoniu Palladi, preot în Fenes. Sânt de acea părere, că după-ce scopul declarat al acelu congres, în înțelesul concluderilor primite acolo, e schimbarea unității politice a Ungariei și a constituțiunii ei de azi: dela un mișcământ cu astfel de direcțiune, trebuie să stee departe servitorii bisericii, nu numai amesurat chemării, dar' și în urmarea tradiționalei lealități ce au manifestat totdeauna față de Tron, pentru-că silința desemnată a congresului, stă în contradicțiune cu dispozițiunile și spiritul legilor sancționate de cătră Maiestatea Sa, cel mai grațios Domn al nostru și așa cu declarațiunile constituționalmente exprimate acelei mai înalte voințe. În legătură cu aceste, până-ce deo parte fmi dau expresiunea bucuriei mele asupra aceea, că Excelența Ta ai stat departe de acel mișcământ, de altă parte cu regret am aflat știrea despre ținuta amintitului preot al dieceei, și cred, că și Excelența Ta vei simți a fi îndemnat spre aceea, că numitul să fie admoniat, ear' ceilalți să fie făcuți atenți spre aceea, ca să se rețină dela participare la ori-ce mișcământ de astfel, a căruia cea mai naturală urmare ar fi sdruincinarea frăderii ce până acum s'au basat pe lealitatea lor. Spre dispozițiunea aceasta, cu atât mai virtos trebuie să rog pe Excelența Ta, ce cât mai mult sânt convins de acea lealitate și fidelitate, ce manifestăți față de Tron, și în legătură cu aceste față de voința re-

gească exprimată în lege. Primește, Excelența Ta, sincera expresiune a deosebitei mele stime. Budapesta, 3 Decemvrie 1895. Wlassics”.

Din cele preinse reese, că la minister s'a scos la iveală neînsemnata mea persoană, mulțumesc dlui ministru Wlassics pentru atențiune, dar' n'am cerut-o, nem kérek belőle.

Importanța premiselor însă nu stă în atențiunea personală, ci stă într'aceea, că dl ministru după părerea lui află, că fiindcă „congresul naționalităților” din Budapesta țintește a strămuta unitatea politică a Ungariei și a constituiri ei de azi — „Magyarország politikai egységének és mai szervezétének megváltoztatása, — preoții ca atari, și ca tradiționali leali față de Tron, n'au loc la astfel de congrese, ca nu cumva să se sdruincine încrederea basată pe această tradițională lealitate.

E foarte afaibil dl ministru, când zice, că „după părerea lui”, vezi că părerea poate fi și stărușă, și tocmai pentru aceea ar trebui să fie și mai modest, ca să nu pună în cumpănă cu părerea lui autoritatea, voința supremului legislator și lealitatea față de Maiestatea Sa, noi Românii ținem aceste mult mai sacre, decât să le punem în cumpănă cu „părerea” fie și unui ministru.

Ei bine, dar' ce înțelege dl ministru prin „unitate politică”, oare e tot una cu „Magyar állam eszme”, sub care șovinismul vrea să zică, că în Ungaria numai națiunea maghiară există sau cel puțin numai ea are drept de existență, însă așa ceva nici prin lege nici prin voința prea înaltă nu e sancționată, ci din contră în toate ocașiunile binevenite, voința prea înaltă s'a declarat, că toate naționalitățile le primește sub scutul și ocrotirea Sa grațioasă.

Dacă dl ministru e de un acord cu șovinismul, atunci cel puțin să nu pună în cumpănă sancționarea și voința Preainaltă, nu ne timbreze pe noi, că vrem să facem strămături, să-i timbreze pe aceia, cari vreau să șteargă de pe fața pământului o mulțime de naționalități, vreau ca din Ungaria poliglotă să facă un stat maghiar unitar.

„Congresul naționalităților” din Budapesta, prin rezoluțiunile sale nu vrea să facă strămături în țeară, ci din contră vrea să se organizeze în contra acelor, cari vreau să răstoarne toată realitatea din Ungaria, prin niște idei scrinute de maghiarizare, având instrument pe oficialii de tot soiul, finanți, gendarmi, inspectori școlari, învățători, învățătoarese de stat, matriculați, bacteri șcl., dintre cari cu cei mai mulți nu se pot mai bine înțelege naționalitățile, decât că ar fi chinezi.

Dacă sub „constituirea” de azi, — mai șervezet — dl ministru înțelege astfel de nișuine, atunci da, congresul naționalităților prin conclusele sale, țintește ca acestea să se strămute, dar' nu în contra voinței înalte, ci în înțelesul legilor.

Dar' foarte naivi și fricoși ne consideră pe noi dl ministru, când vrea să ne separe cu aceea, că voința de a strămuta ceva lege sancționată, lovește în loialitatea față de Maiestatea Sa, ei, dar' atunci cum a cutezat guvernul maghiar să formeze legile politice-bisericești contra legilor existente, contra voinței mai înalte?

Altcum, dacă dl ministru vrea să afle neloiali, nu-'l cerce pe aceia între Români și cu atât mai puțin între noi preoții Români, pentru-că eu din parte-mi așa ceva simplamente o resping, fără-'l cerce, câtă unde:

Între aceia, cari voința și enunciațiunile Maiestății Sale dela Chișineu și Gîns le-a făcut obiect de discuție nu prea loiali.

Între aceia, cari legile de naționalitate sancționate de Maiestatea Sa nu le respectează, ba le calcă constituindu-se spre nimicirea naționalităților.

Între aceia, cari enunță judecată în numele Maiestății Sale, ear' când un Jeszenszky la Cluj apostrofează, fidelitatea Românilor din 1848 cătră Maiestatea Sa, de rușine vecinică n'au cuvânt de a-l reproba, ba poate e remunerat

Între aceia, cari adoară pe revoluționarul Kossuth, care la Dobrițin au detronat pe Maiestatea Sa, și până-ce celor-ce au luptat cu el le ridică monumente neperitoare, până atunci monumentul ce 'l-a ridicat Maiestatea Sa credinciosului său Henczy, îl iau în batjocură și atentează a-'l spulbera în aer ear' pe cei-ce 'și-au pus de gând să ridice o cruciuliță unui alt credincios al Maiestății Sale, le confiscă banii și-'l bagă în temniță.

Între aceia, cari la Dobrițin după toas-tul ridicat la adresa Maiestății Sale, au primit cu aplause frenetice tușul: „haj de hunozfut a német.

Între aceia, cari au pus la cale scandalurile și dărâmurile din Oradea-mare, scorniturile de revoluțiune de pe la Beiuș pe timpul, când Maiestatea Sa era la manevrele dela Chișineu, inscienat cu scop de a ponegi pe intimul consilier al Maiestății Sale, Michail Pavel, cari fapte au fost reprobate prin voința preainaltă a Maiestății Sale cu expresiunea:

„organizat“, dar' totuși înscenatorii în loc să se trase la pedeapsă, se fâlesc cu numele: „hazași“.

Între aceia, cari prin călcarea legilor sancționate de Maiestatea Sa turbură țeara cu vandalisme și fărâdelești ala: Turda, Arad, Cluj, Șimleu, Orade, Nitra, Stomfa șcl.

Da, se știe dl ministru, că congresul raționalităților din Budapesta prin conclusele sale, astfel de abuzuri, astfel de constituiri și-a pus de țintă să le strămute, apoi astfel de abuzuri, astfel de constituiri — servozet — nu numai că nu sânt sancționate de Maiestatea Sa, ci sânt tocmai contra voinței preafinale, prin urmare nu numai nedreptățile îndurate, ci și înșai loialitatea față de tron, ne impune silința de a face capăt astorfel de abuzuri. De unde: eară naturalmente urmează, că dl ministru cu amenințarea aceea că: participarea la astfel de mișcăminte ar avea cea mai naturală urmăre sdrcunțarea încrederei basată pe loialitate, a smintit adresa.

Prea sărăci de spirit și servili îi consideră dl ministru pe preoții dieceei de Oradea-mare, dacă speră dela rescriul premis rezultatul dorit, confiscarea tabelor românești dela câteva școlae ale dieceei, de tragerea subvențiilor dela gimnasii de Beiuș aplicată prin grația Maiestății Sale, nașgarisarea forțată a acestui institut și alte multe experimente triste provenite nu din legile sacționate de Maiestatea Sa, ci din părieri ministeriale, sânt tot atâtea precedente ce impun fiecărui preot conștiința demnității sale să se lupte pentru drepturile ce ne compet atât ca națione, cât și ca indivizi credincioși patrie și loiali față de Tron, unde ne punem toată speranța, că și în urmă va pune capăt abnormităților ce dănuiesc în această țeară sbuciumată.

Ar fi timpul ca cei dela minister să știe, că aerul ce-l respirăm noi Românii, rugăciunile cele ridicare la treptele tronului ceresc, sânt scutite de miasmele ce invoalvă cultul și adorarea lui Kossuth, al cărui tron e înălțat tocmai în capitala, unde e și reședința ministerială, să mature dară ministerul mai înainte înaintea casei sale, ear' nu ne suspicioneze pe noi cu neloialitate. Antoniu Paladi.

CRONICĂ

Sibiu, 13 Ianuarie n. 1896.

Rugăm pe toți aceia, cari au de comunicat ceva cu redacțiunea sau administrațiunea ziarului nostru ca să nu mai adreseze absolut nimic la persoane, ci deadreptul la redacțiune sau administrațiune.

Anul-Nou în Blaj. Ni-se scrie din Blaj: Cu toate-că anul 1895 pentru noi Românii arăta un sfârșit foarte urit, noi Blajenii totuși am ținut să-l facem ceremonial obituit, să-i zicem Dumnezeu să-l erte și să întimpinăm pe cel nou. De aceea „Reuniunea femeilor“ a și arangiat la hotel „Univers“ o serată literară de Sân-Vasiu, care a succes foarte bine. Au concurs la reușita seratei mai multe domnișoare și domni. D-șoara Elena Sântion, a cetit o novelă originală; d-șoara Neti Vancea a cântat cu glas dulce două frumoase romane: „Am plâns“ și „Te-am iubit“. A doua a trebuit bisată la insistența publicului. Acompaniamentul la pian al acestor cântări l-a făcut d-șoara Elena Muntean, care ne-a mai delectat și cu un solo de pian: „Corneval de Venezia“. Au delectat d-șoara Georgina Bucea: „Glasul viitorului“ de Crețian și dl Sofion Stan: „Jidani la bătaie“ de Th. Speranță. — În ziua de Anul-Nou la catedrală a celebrat însuși Excelența Sa Metropolitul Victor, cu mare asistență de canonic și profesori. În decursul liturgiei Exc. Sa a hirotonit intru preoți doi clerici. N. Man și A. Bucur, (din diecea Lugojului). La 12 ore din zi a fost recepțiune la curtea metropolitană. Capitulul metropolitan, corpul profesoral dela toate institutele și mai toți honorariii, cam 80 persoane s'au prezentat la Excelența Sa Metropolitul ca să-i aducă felicitări de Anul-Nou. Vicarul general, Ioan M. Moldovan, a ținut vorbirea ocașională către Exc. Sa, relevând momentele rele ale anului trecut în legile bisericice și atacurile pornite asupra bisericii, ear' cele bune în venirea Excelenței Sale la scaunul metropolitan, de care atâtă bucurie și atâtă speranțe se leagă. Exc. Sa a mulțumit emoționat, mulțumind de această manifestare și rugând pe toți ca să-l ajute intru îndeplinirea grelei misiuni, ca a luat, și încuragând la luptă pentru apărarea bisericii. În special a apelat la profesori. După un scurt cearș, deputațiunea cea mare s'a retras. La 1 oră s'a început prânzul, un prânz mare, în decursul cărui capela din Blaj a cântat melodii naționale. La prânz a toastat rev. I. M. Moldovan pentru metropolitul, ear' Excelența Sa pentru oaspeții sei.

Din Abrudsat primim următoarele: În comuna noastră Abrudsat și giur, unde totdeauna s'a dezvoltat simțământul național al Românilor din Munții-Apuseni, așa numiți Moți, astăzi cu durere se petrec lucruri de tot dureroase. Inteligența română cu deosebire s'a dat cu totul indiferentismului, nu se interesează nici cât de puțin de prosperarea și înaintarea poporului român, ci din contra cățiva inteligenți români fac cauză comună cu compatrioții maghiari, ba ce-i mai mult, sânt chiar instrumentul lor. În cancelaria

comunală Abrudsat, până în timpul present au fost tot slujbași români, acum, ce se vezi, prin vrednicia dlui Iosif Draja, toți acei iubitori slujbași români, cari au lucrat din răstăpieri pentru binele și progresarea poporului român, sânt delaturăți prin vrednicia sus stămătului domn. Până când au fost în cancelaria comunală din Abrudsat slujbași români, era vedită tabla „cancelariei comunale“, de present, ce schimbare se vezi, „Draja József községi elnökö“, voivodul Hunilor, se poate ca exemplul l-a căștigat dela ibitul seu ficior, Dr. Draja Eneas ügyvéd Abrudbánya, a cărui cancelarie asemenea e compusa din Huni și Țigani. Act aplic proverbial român, „aschia nu cade departe de tăietor“. Ne luam permisiune a atrage atențiunea preonoratului domn Petru Popoviciu, substitut protopresbiterial, dacă, ori n'a avut, ori e crea genat, ori inca n'are știrea, ceea ce n'aș creda, despre lucrurile atât de mășave, ce s'au petrecut până acum în comuna apartinută parohiei sale, de ad înainte să fie mai precaut, să apere poporul, care e expus la niște evenimente atât de triste. Abrudsat, 2 Ianuarie 1896. Alexandru Borza, Tușuș Milidon, Alexandru Oanea, ca răspunzător, locuitori în Abrudsat.

Daruri regale. Cu ocașia sântelor sêrbători ale Crăcunului s'au distribuit, în tot cursul săptămânii trecute, din partea M.M. L. L. regelui și reginei și a A.A. L.L. R.R. principelui și principesei României, pe la sărăcii din București, precum și la Iași, Craiova, Bărlad și alte localități din țeară 35.000 lei, în bani, lemne și îmbrăcăminte. Numărul săracilor ajutați în București este de 2330.

Răutate neiertată. Cu multă părere de rău a trebuit să luțegem, ca în comuna Moroda luând regalia un Român, notarul și preotul de acolo partinesc față de Român pe un Jidov. De astă-dată, în speranța bunei înțelgeri și ca să vină cei greșii la cunoștința datorinței nu amintim numele. Datorința fruntașilor nostri din comune este: ca să partinească ori-care întreprindere română, dacă voim înaintarea și bunăstarea poporului nostru. Jidovii din fire lor mai corup și dau daruri; dar' dela ai nostri nu trebuie să așteptăm așa ceva. Neguțatorii, cărcimarii și maestrii români trebuie părtinți, ca să poată jertii pentru binele public: biserică, școală și creșterea băieților români în întreprinderea lor. Dela frate nu aștepta mituire, ci ajută-l ca să poată înainta.

Jertfa nepăsării. Din Baia-mare ni-se împărtășește, că profesorul de caligrafie și desemn dela gimnasii de stat Iosif Kosanovics, care avea o leafă de 1700 fl. era pasionat jucător de cărți și bea berea cu patimă. Așa fiind, nu se putea ajunge cu leafa, deci a pașit pe calea falsificării de cambii. Prin cheltuirie fără socoteală și viața hasardă a pagubit pe mai mulți prieteni, mai virtos însuși bancele din Baia-mare, Baia-Sprie, Șomcuta și Seini. În urmă ca să poată ajunge la bani, a falsificat timbre și asemnățiuni postale, pe baza carora la posta din Sântmar a ridicat parale. Din Sântmar a plecat la Budapesta, unde și-a luat oadaie în cel mai elegant hotel. Oii cul postal din Sântmar constatând repede falsificarea fără întăzire, avisa poliția pestană, care aresta pe profesorul defraudant în momentul ce se puse în trăsura, ca să plece mai departe. Acum se află în pușcăriia tribunalului din Sântmar, sigur are vreme să se pocăiască și să-și revină în fire. Unde ești „Szécsényi Egyet“, cum îți lași devotații tei membri jertfa lipselor, căci devisa aveai ca să ajuti profesori și dascăli?

„Revista Oraștiei“. Întrând în anul al doilea „Revista Oraștiei“ din Oraștie (Szászváros), a început a apare în format mai mare ca cel de mai înainte, și cu preț scazut dela 4 la 3 fl. pe an. Recomandăm îndosebi Românilor din comitatul Hunedoarei să deie tot sprigimul „Revistei Oraștiei“ ca fiind singura foaie ce are mai ales grije amănunțită de trebile românești din acel comitat.

Invențiune admirabilă. Vorba este despre lumina cea nouă inventată de profesorul Röntgen din Würzburg. Această lumină nu este altceva, decât fenomenul luminos, care apare la polul negativ al țevii lui Geissler (o țevă de sticlă umplută cu gasuri mai subțiri decât aerul atmosferic), cand trece prin ea un curent electric secundar. Lumina aceasta catodială (dela Kathode-pol negativ) a fost bine studată de învățați ca Hittorf și Crookes, însă lui Röntgen i-a fost rezervat a arăta, ca unele raze ale ei trec și prin corpuri, prin cari cealaltă lumină nu trece, d. e. prin lemn, carne etc. și ca au o influență și asupra hărției fotografice. Lumina lui Röntgen nu trece prin metale de o grosime oare-care și prin oase. Această împregiurare a folosit-o profesorul Röntgen pentru de-a fotografia un lucru, pe care noi nu-l vedem d. e. obiecte de metal închise într-o lădiță de lemn, sau scheletul omului viu. Fotografia mâinei, pe care Röntgen el însuși și-a fotografiat-o, ne arată numai oasele dimpreună cu inelele de metal, pe cari le avea în degete. Chipul căruii hgește, fiindcă prin ea au trecut razele ca prin sticlă. Nu putem prevedea foloasele, cari pot isvori din invențiunea lui Röntgen. Sântem însă în drept a ne aștepta la lucruri mari, când ne cugetăm, că împregiurări neînsemnate, ca atracțiunea hărției din partea chihlibarului și experimental lui Galvani cu picioarele de broască ne-a dat telegraful, telefonul, electroliza, și al.

Ovrei... a ocolii prescripțiunile ce s'au dat contra entropirilor jidane, au cearș de a se insinua ca lucrători la dramul de fer sibiran ce se construște acum, ca mai pe urmă să se poată stabili acolo în mod definitiv. Guvernul rusesc a descoperit planul și a interzis a primi

pe Ovrei la lucrările dela sus zisul drum de fer; dând pe lângă aceasta Jidovilor stabiliți deja acolo un termin anume hotărât, până când trebuie să parasească Siberia.

Scutirea soldaților dela sinucidere. Multele jertfe căzute de iuțala și puterea gloanțelor de pușcă, așa se vede a pus pe serioasă grije cereurile militare. De cățiva ani încoace, mai ales de când credința și religioșitatea s'a răcit din cercurile militare, casarmele dau jertfe dese. Mai virtos însă își pun capăt vieții soldații prin armele, care se află sub filoșința la militari. Așa fiind cerurile mai înalte se ocupă cu ar puté împedeca aceste jertfe. De astă-dată s'a dat o ordinațiune, prin care se dispune că soldații nu pot avé la sine cărtuși de pușcă cu plumbi, decât atunci când împlinesc serviciu. Încât va puté împedeca această dispozițiune sinuciderea este greu a statori, dar' noi credem că credința și pietatea este leacul cel mai bun pentru a scapa soldații dela sinucidere, apoi tratamentul uman.

Învitări. Corpul învățătoresc dela școala gr.-or. din Sêlște are onoare a Vê invita la producțiunea ce o va arangia Sâmbătă în 6/18 Ianuarie 1896, în sala școlaei din loc. Începutul la 7 ore. Sêlște, 1/13 Ianuarie 1896. Corpul învățătoresc. Ofertele marinimoase sânt destinate bibliotecii școlare. Program: 1. a) „Cu respect vè salutăm“, din colecț. de Ștefanescu; b) „Astăzi prorocile“, coindă, cor în trei voci pentru copii. 2. „Jidani și hoții“, de Th. Speranță, decl. de un elev. 3. a) „Cucule cu peană sură“, b) „Cucuruz cu frunza n sus“, cor mixt de G. Dima. 4. „Trei, Doamne, și toți trei“, de G. Coșbuc, decl. 5. a) „Auzit-ai“, din colecț. de Ștefanescu, cor în trei voci; b) „Puișorul“, de Costescu, cor în trei voci pentru copii. 6. „Din povestea vorbii“, de A. Pan, decl. 7. a) „Sântmană frunză“, de G. Dima, cor mixt; b) „Hora Severinului“, de G. Porumbescu, cor mixt. După producțiunea joc.

„Reuniunea femeilor române din Blaj“ vè invită cu toată onoarea la Balul ce îl va arangia în 25 Ianuarie 1896 st. n. în sala dela „Hotel Univers“. Începutul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat în favorul reuniunii. Comitetul reuniunii. Bilete de intrare a 1 fl. 50 cr. de persoană și 3 fl. de familie se pot procura pe lângă prezentarea invitării în ziua balului dela 10—12 ore a. m. și dela 3—5 p. m. la „Hotel Univers“ ear' seara la cassă.

Tineri călțunari români din Lugoj arangiază în sala hotelului „Concordia“ Duminecă în 19 Ianuarie 1896 st. n. o petrecere cu joc, la care vè invita respectuos comitetul arangiator. Venitul curat este destinat pentru ridicarea „Flamurei“ călțunariilor, pe sama sf. bisericii române gr.-or. din Lugoj. Bilete de intrare: de persoană 50 cr., de familie 1 fl. 20 cr. Începutul la 8 ore seara.

Necrolog. Ni-se anunță că dl Ioan Tanco, fost profesor la gimnasii superior din Năsăud, după un morb îndelungat, și-a finit cursul neobositei sale vieți Mercuri în 8 Ianuarie 1896 la 11 ore seara, în al 46-lea an al etății, în al 20-lea an al activității sale ca profesor și al 9-lea an al fericiției sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului peccat se vor înmormenta Sâmbătă în 11 Ianuarie st. n. Fie-i țărina ușoară și memoria neuitată!

Invitare de abonament la „TRIBUNA“. Cu 31 Decembrie v. 1895 expiră abonamentele lunare, oarțale, semestrale și anuale. Domnii abonenți sânt rugați a grăbi și reînnoirea abonamentelor lor, pentru regulata expediție a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și numai pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună, după stilul vechiu. Abonamentul anual costă 14 fl. — cr. Abonamentul semestral 7 fl. — cr. Abonamentul trilunar 3 fl. 50 cr. Abonamentul lunar costă 1 fl. 20 cr.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sânt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiele, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acum. Administrațiunea.

Administrațiunea. Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sânt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiele, în care li-s'a trimis „Tribuna“ până acum. Administrațiunea.

Bibliografie. „Arhiva“. Organul societății științifice și literare din Iași. Director: A. D. Xenopol. Apare odată pe lună. Anul VI. Nr. 11 și 12 din Noemvrie-Decemvrie are următorul conar: V. C. Butureanu: Cercetări asupra Cognacului (sfrșit). — I. Tanoviceanu: Creșterea criminalității în România (sfrșit). — T. T. Burada: O călătorie la Români din Silesia austriacă. — Zorila: Poesii. — I. Boniface-Hétrat: Rămăi cu bine; Demande pourquoi. — A. C. Cuza: Sonet: Pe cărarea părăsită. În dragoste. Epigrame. — N. Vaschide: Epitalam. — Spiru V. Hașnaș: Spune-mi. — N. Muscă: Copilașul mei. — Iohanna Philippide: Trad. germană din Eminescu: Singurătate. — Dări de seamă: Răspuns dlui I. Tanoviceanu (M. Sațu). — Raportul anual al Druiei C. Istrate (V. S.). — Ch. Arion: „La Situation économique du Paysan roumain“ (M. C. Stănescu). — Documente: Cântece populare din Macedonia (com. de Tașcu Șanda. — Notife: O datorie de autor din 1857 (de N. L.). — Notife bibliografice asupra publicațiilor străine relative la Români. Abonamentul pe an 15 lei.

La librăria „Institutului Tipografic“ din Sibiu se află următoarele cărți: „Memorial“, Arhiep. și Metropolitanul Andrei baron de Șaguna, de Nicolae Popea fl. 1.30 „Doina“, conf. ținută la ateneul din Bărlad, de Măndrescu „Critice“ 1867—1892, de Maiorescu. Vol. I și II a 2 fl. — cr. „Poveștile Bănatului“, de Cățana. „Literatura popor. română“, de Gaster 2.50 „Introducere în Cărțile Testamentului în Vechiu și nou“, de Dr. Iuliu Olariu 2.50 „Cerșitorul“, dramă în 2 acte de Livescu 5.00 „Dii Critice“, de Ghera. Vol. I și II a 2 fl. 20 cr. „Higiena română“, de Dr. Leo Murășianu 1. — „Izvoade“, de Demetrescu 4. — „Trandafirii și viorele“, de Pop-Beteganul 6.00 „Din Moldova“, schițe de Kotzebue 1. — „Floarea din Firenze“, de Livescu 5.00 „Istoria Românilor sub Mihai-Vodă-Viteazul“, de Nicolai Bălcescu 2. — „Trănițe“, 10 piese Slovacăști Vol. I și II a 1 fl. 50 cr. 3. — „Scrierile părinților apostolești“, de Dr. Iuliu Olariu 7.00 „Merinde dela școală“, de Popa 6.00 „Despre influența împregiurării“, de Panait Zosin 5.00 „Memorii din timpul răboiului“, de Georgescu 8.80 „Fii de lei“, poesii eroice, de Neștescu 1. — „Ediție de gală“, de Măndrescu 2. — „Lecșii“, de Macedonski 2. — „Copii de pe natură“, de Negruzi 1.50

La comanda de din afară se se adaugă pentru porto postal totdeauna încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 2 cr. v. a. Pentru siguranța expediției se recomandă modalitatea din urmă.

Cine ține să aibă un calendar frumos și util, să ceară „Calendarul revistei Lumea Ilustrată“. Acest calendar conține mai mulți articoli beletristici și humoristici și peste 100 ilustrațiuni și costă 1 leu în oraș și în provincie 1 leu 30 bani. Se află de vânzare la toate librăriile ca și la editorul Ig. Hertz, (hotel de France), București, ear' în Ardeal la „Institutul Tipografic“ Sibiu.

Calendarul zilei. 16 Ianuarie n. 1896. Julian. Sob SS. 70 de Ap. Gregorian: Marcel. Soarele: răsare 8.07 apune 3.56 m.

Buletin meteorologic. Sibiu, 15 Ianuarie n. 8 ore dimineața. Presiunea atmosferică în mm. (Mediu lunar 736.5) Temperatura după Celsius Maximul și minimul și diferența de temperatură Direcția vântului Observații Diferența din prezintă || -14.8 || -9.0-15.8 || NV 719.2 || -4.6 ||

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiune atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și țărina). Rows include Budapesta, Sântmar, Cluj, Orșova, Arad, and Ansova.

Teatru orașenesc în Sibiu. Joi, în 16 Ianuarie n. 1896: „Gebildete Menschen“. Piesă populară în 3 acte.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 Ian. n. 1896.

Table with columns: Săminte, Prețul per 100 chilogr., and various grain types like Grâu, Bănățesc nou, etc.

Table titled 'Cursul pieței din Sibiu' showing exchange rates for various goods like Hartie-monetă română, Lire turcoșe, etc.

Table titled 'Bursa din Budapesta' showing financial data for 13 Ianuarie n. 1896, including Renta de sur ung., Impunțutul căilor ferate, etc.

Table titled 'Bursa de Viena' showing financial data for 13 Ianuarie n. 1896, including Renta de sur ung., Impunțutul căilor ferate, etc.

Table titled 'Bursa de București' showing financial data for 30 Dec. v. — 4 ore p. m., including Renta rom. per 1875, Renta română amort., etc.

PICĂTURI DE STOMAC MARIA-ZELL.

de un efect excelent la morburile de stomac, un medicament indispensabil de casă și popular demult cunoscut la

lipsă de apetit, slăbirea stomacului, răsuflare, amirosi grai, blesare, rigăeală acra, colică, arsuri în gât, producere peste măsură de flegmă, galbinare, greață și vomare, carcei de stomac, scaun tare și constipație.

Și la dureri de cap, încărcarea peste măsură a stomacului cu mâncări și beuturi, la limbrici morburile de ficat și hămorroidale un remediu vindecător probat.

La morburile numite, picăturile de stomac Maria Zell s'au dovedit de mulți ani ca cele mai bune, ceea ce confirmă sute de atestate. Prețul unei sticle dimpreună cu îndrumarea cum să se folosească 40 cr., sticla dubla 70 cr. Expediție centrală prin apotecarul Carol Brady Kremsier (Moravia). Cumpărătorii sunt rugați a fi cu precauție la marcă și subscriere. Să se considere ca veritabile numai astfel de picături, pe al căror ambalaj e lipită o fașie verde cu cuvintele: „Garantez veritabilitatea”.

Această fașie e provăzută și cu iscălitura mea. [3160] 8-35

Picăturile de stomac Maria-Zell veritabile se află în Sibiu: Farmacia K. Müller, farmacia I. C. Molnar, farmacia Aug. Teutsch; Făgăraș: farmacia Pildner; Sighișoara: farmacia F. Folbert, farmacia I. H. Weber; Mercurea: farmacia Alb. Zink; Căhalm: farm. erez. S. Nagelschmidt, E. Wolf; Sebeșul-sasesc: farm. I. C. Reinhardt.

Personale

pentru proprietari de ospetării și cafelele, și pentru hotelieri recomandă și așează Institutul de recomandațiune

I. Steiner,

Budapesta, Bulevard Teresa nr. 34.
Telefon: 23 - 36.

Comandațiunile din provincie se efectuează prompt. [231] 1-3

În atelierul „Institutului Tipografic” din Sibiu se caută

Doi culegători-tipografi.
Condițiune sigură.

Ori-ce tusă

precum și toate boalele catarale în organele de respirație, în laringe și plămâni, asemenea și greutățile de respirație, piept îngust, astma, tusa măgarească și convulsivă, flegmă, răgușeală, zgărietura în gât — începutul de tuberculoasă se înlătură mai bine și mai repede prin mijlocul de mulți ani probat, gătit după rețetă medicală și recomandat de către medici, așa numit: Ceaiul St. George a pachet 50 cr. și cu paful de catar St. George a cutie 50 cr. Împreună cu instrucția medicală amănunțită. Mai puțin decât două pachete nu se aplică.

Succesul e după vre-o câteva zile deja evident.

La expediții prin postă cu 20 cr. mai mult pentru ambalaj și buletin postal. Avansarea sumei prin mandat postal este dorită. Toate comandațiile sunt a se adresa de-adreptul la [3165] 10-26

St. Georgs-Apotheke,
Viena, V./3, Wimmergasse 33.

Fabrică de casse.

Am onorul a aduce la cunoștința p. t. publicului, că am mărit atelierul meu și am arangiat o fabrică de casse.

Spre încredințare, că furnizez numai marfă bună și frumoasă, servească împregiurarea, că vând casse fabricate exclusiv numai de mine, și stă în voea fiecărui a se convinge cu prilegiul comandelor în atelier despre bunătatea materialului și conștientăitatea executării.

Încredințând p. t. publicul pe deplin, ca atât la cassele nouă cât și la reparaturile și deschiderile voi face cele mai ieftine prețuri și voi executa în cel mai conștient mod toate comandațiile, semnez în speranța unei clientele binevoitoare [2786] 5-6

cu distinsă stimă

Gustav Moess,
strada Poplăcii mare Nr. 8.

Comunelor bisericesti și politice li-se acordă și plățirea în rate.

Pilulele curățitoare de sânge

numite mai demult pilule universale ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numele din urmă, pentru-că în adevăr există multe boale, în care aceste pilule au confirmat efectul lor în adevăr excelent.

De mulți ani aceste pilule sunt pretutindenea lățite și puține familii vor fi în cari să lipsească o mică proviziune din acest excelent mijloc de casă.

De mulți medici aceste pilule au fost și sunt recomandate ca mijloc de casă, cu deosebire contra tuturor boalelor, cari se nasc din *misturea rea* și din *obstipațiune*, ca: *perturbațiuni în circulația ferii*, *boale de ficat*, *slăbirea mațelor*, *colică*, *congestiuni de sânge la creeri*, *hemoroizi etc.*

Prin însușirea lor curățitoare de sânge ele sunt de efect cu deosebire bun la *anemie* și la boalele rezultate din aceasta, ca: *galbinarea*, *dureri de cap* nervoase etc. Afară de aceea aceste pilule curățitoare de sânge lucră atât de domol, încât nu causează nici cea mai mică durere, și prin urmare pot fi luate fără grije și de persoanele cele mai slabe și chiar și de copii.

Aceste pilule curățitoare de sânge se produc veritabile *singur numai în farmacia la „Mêrul de aur al imperiului” a lui I. Pserhofer, Singerstrasse Nr. 15, Viena*, și costă o șatulă cu 15 pilule 21 cr. v. a., o ruletă cu 6 șatule costă fl. 1.05, trimitere nefrancată cu rambursă fl. 1.10. Trimițându-se bani înainte o ruletă de pilule francată costă fl. 1.25, 2 rulete fl. 2.30, 3 rulete fl. 3.35, 4 rulete fl. 4.40, 5 rulete fl. 5.20, 10 rulete fl. 9.20. Mai puțin ca o ruletă nu se poate expedia.

NB. În urma lățirii lor mari aceste pilule sunt imitate sub cele mai diferite forme și numiri; ne rugăm deci a cere apriat *pilulele curățitoare de sânge ale lui I. Pserhofer* și a considera numai pe acelea de *veritabile*, a căror instrucțiune de întrebuintare este provăzută cu iscălitura I. Pserhofer și care poartă pe inscripția coperișului aceeași iscălitură cu scrisoare roșie.

Dintre nenumăratele scrisori, în cari consumenții acestor pilule mulțumesc pentru sănătatea redobândită după cele mai diferite și mai grele boale, lăsăm să urmeze aici numai puține, cu observarea, că ori-cine, care le-a folosit numai odată le recomandă mai departe:

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stimate Domnule Pserhofer! Fii atât de bun și trimite-mi earăși 15 suluri din neîntrecutele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui, cu rambursă postală. Și prin aceasta îți exprim sincera mea mulțumită pentru puterea miraculoasă a pilurilor D-Tale.

Stimează cu înaltă stimă Francisc Pawlistik, Köln Lindenthal.

Hrasche, lângă Flödnik, 12 Septembrie 1887.

Stim. Domn! Vocea lui D-zen a fost că 'm'a venit în mâni pilulele D-V, ear' acum Vê scriu despre rezultat: m'am fost ricit în patul nașterii, așa că n'am mai putut lucra nimică și acum sigur aș fi deja moartă dacă nu m'ar fi scăpat miraculoasele D-Voastre pilule. Dumnezeu se Te binecuvinteze de o mie de ori pentru aceasta. Am încredere, că pilulele D-Voastre m'or vindeca de tot, precum au dat și altora sănătatea. Teresa Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Decembrie 1887.

Stimabile Domn! Vê exprim cea mai călduroasă mulțumită în numele mătușei mele de 60 de ani. Aceasta a pătimit 5 ani de catar cronic de

stomac și de boală de apă. Vieța îi era chin și se credea deja perdută. Din întemplantă a căpătat o șatulă din excelențele D-Voastre pilule curățitoare de sânge și după întrebuintare mai lungă a acestora s'a vindecat.

Cu distins respect Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt, lângă Gföhl, 27 Martie 1889.
Stimabile Domn! Devotat subscrierul m'rog a-mi trimite încă odată 4 rulete din pilulele D-Voastre intr'adever folioșoare și excelențe. Nu pot între-lăsa a Vê exprima deplina mea recunoștință despre valoarea acestor pilule, care le voi recomanda cu toată căldura tuturor bolnavilor ori-unde voi avê prilegiu. Despre această mulțumită a mea Te împunternesc să faci ori-ce întrebuintare publică. Cu distins respect Ignatie Hahn.

Gotschdorf, lângă Kohlbach, Silesia-austriacă, 8 Octombrie 1888.

Stimabile Domn! Te rog frumos a-mi trimite o ruletă cu 6 șatule din pilulele D-Voastre universale curățitoare de sânge. Numai miraculoasele D-Voastre pilule am s'eu mulțumesc că am scăpat de o boală de stomac, care m'a chinat 5 ani de zile. Aceste pilule nu se vor mai găta nici-când din casa mea și Vê exprim prin aceasta cea mai călduroasă a mea mulțumită. Cu cel mai mare respect Anna Zwickel.

Licuer de plante alpine de W. Ottm. Bernhard din Lindau în contra tuturor suferințelor de stomac. Un flacon 2 fl. 60 cr., 1/2 flacon 1 fl. 40 cr.

Alife americană în contra podagrei, cel mai eficace mijloc în contra afecțiunilor podagrice și reumatice: ca dureri pe șirul spinării, junghieri în picioare, ischias, migrene, durere nervoasă de dinți, dureri de cap, junghieri în urechi, fl. 1.20.

Esența de ochi de Dr. Romershausen, pentru întărirea și conservarea puterii vizuale în flacon original à 2 fl. 50 și 1 fl. 50 cr.

Balsam miraculos englezesc, un flacon 1 fl. 50 cr.

Fiakerpulver în contra catarelor, reșușei și tusei, 1 șatulă 35 cr., trimitere francată 60 cr.

Spirit de bucate cu și fără sare 1 flacon 70 cr.

Balsam de degerături de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscut de cel mai bun remediu în contra degerăturilor de tot felul, precum și în contra ori-și-cărui fel de rane învechite. 1 borcan 40 cr. cu trimitere francată 65 cr.

Kola preparate a lui Stoll mijloc excelent pentru întărirea nervilor, pentru bolnavi de stomac și contra boalelor de maț. 1 litru Elisir Kola sau vin n. 3.—, 1/2 litru 1 fl. 60 cr., 1/4 litru 85 cr. Elisir Kola imperial în butelii de câte 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsam de gușe remediu sigur în contra grumazului gros. 1 flacon 40 cr. trimitere francată 65 cr.

Afără de preparatele aici numite se află toate specialitățile farmaceutice anunțate în ziarele austriace și în cele străine și la cerere se procură prompt și ieftin toți articolii, care nu se vor afla poate în deposit.

Trimitere prin postă se efectuează cât se poate de iute, trimițându-se banii înainte, ear' comandații mai mari și cu rambursă.

Farmacia lui I. PSERHOFER „la mărul de aur al imperiului” Viena I., Singerstrasse Nr. 15.

Comandațiile se vor efectua numai atunci, când se vor primi banii în casul acesta speșele postale sunt mai mici ca la trimitere prin rambursă postală.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele piluri, a căror instrucțiune de întrebuintare este provăzută cu iscălitura I. Pserhofer și care poartă pe coperiș același nume în coloare roșie.

Specialitățile mai sus numite se capătă și în speșeria I. v. Török, Budapesta, Königsgasse 12. [3104] 9-12

Esență de vieată (picături de Praga) în contra stomacului stricat, mistuirea rea, dureri abdominale de tot soiul, un remediu excelent de casă, 1 flacon 22 cr., 12 flacoane 2 fl.

Prav contra asudării picioarelor. Acest prav delătură asudarea picioarelor și miroșul acestora, conservă ghețele și este probat nesticăcios. Prețul unei șatule 50 cr., trimitere francată 75 cr.

Sirup de plantagină un remediu de casă în general cunoscut, excelent în contra găturaiului, răgușelii, tusei convulsivă etc. 1 flacon mic 50 cr., 2 flacoane cu trimitere francată 1 fl. 50 cr.

Pomadă de Tannochinină de I. Pserhofer de un șir lung recunoscut chiar și de medici, ca cel mai bun remediu pentru creșterea părului. O doșă mare elegant confecționată 2 fl.

Emplastru universal de prof. Steudel, în contra ranelor produse prin arma, precum și contra ranelor maligne, umfăturilor la picioare și glandule, contra furnelului și coacerii de deget, contra coacerii pieptului și picioarelor podagrice și multe alte asemenea manifestățiuni. 1 borcan 50 cr., trimitere francată 75 cr.

Sare universală curățitoare de A. W. Bullrich. Un remediu excelent în contra tuturor consecunțelor misturii neregulate, ca: dureri de cap, amețeli, crampe de stomac, arsură de stomac, hemoroide obstipate etc. 1 pachet 1 fl.

Mia-Poko mijloc excelent în contra durerii de cap, durerii de masele, a reumatismului etc.

Langen & Wolf,

Fabrică de motore cu gaz, Viena, X., Laxenburgerstrasse nr. 53.
recomandă [3442] 7-12

Noul Motor de Otto

în ordine culcat și stătător

special pentru

Petroleu și Benzin

cea mai simplă și ieftină putere de minat pentru toți posesorii de mori.

Cea mai mare reușită a timpului modern este:

noua locomobilă de Benzin

specială pentru economia câmpului.

S'a distins în Iglau 1895 cu cel mai mare premiu de stat pe lângă diplomă.

Aceasta nu pretinde așteptare, e totdeauna gata de minat de o construcție simplă și solidă.

Ori-ce primejdie de explozie este exclusă.

